

VLADA CRNE GORE
Komisija za ekonomsku politiku i finansijski sistem

Predmet: Izvještaj o radu Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita i sprovedenoj javnoj aukciji za dodjelu emisionih kredita

Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. decembra 2022. godine, donijela je Odluku o obrazovanju Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita (u daljem tekstu: Odluka), u skladu sa Uredbom o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte ("Službeni list CG", broj 8/20). Odluka je objavljena u „Službenom listu Crne Gore“ broj 151/22.

Prema navedenoj Odluci, zadatak Komisije je da utvrdi listu operatera postrojenja prijavljenih u skladu sa javnim pozivom za dodjelu emisionih kredita koji raspisuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, utvrdi tekst javnog poziva koji sadrži broj emisionih kredita za dodjelu, dodijeli besplatne emisije kredite u skladu sa Uredbom o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, dodijeli emisije kredite iz stabilizacione rezerve, sprovede javnu aukciju i prodaju emisionih kredita postrojenjima na osnovu prijave operatera postrojenja, podnese izvještaj Vladi Crne Gore o sprovedenoj aukciji, broju prijavljenih operatera, iznosu dodijeljenih emisionih kredita putem besplatne dodjele, iznosu kupljenih emisionih kredita kao i prenosu kredita, kao i da pripremi Predlog alokacije sredstava prikupljenih na osnovu kupovine emisionih kredita.

Komisija je održala prvu sjednicu 13. januara 2022. godine, na kojoj je usvojen Poslovnik o radu. Komisija je donijela odluku o dodjeli besplatnih emisionih kredita za 2022. godinu operateru stacionarnog postrojenja Elektroprivreda Crne Gore u iznosu od 921.308,00 t CO₂eq u skladu sa Prilogom IV Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte. Za preostala dva postrojenja kojima je izdata dozvola za emisije gasova sa efektom staklene bašte („Toscelik Alloyed Engineering Steel d.o.o“ Nikšić i „Uniprom“ d.o.o. Nikšić) Komisija je odlučila da se ne dodjeljuju besplatni emisioni krediti za 2022. godinu, jer su ova postrojenja značajno smanjila odnosno obustavila proizvodne aktivnosti i nivoe emisija, a imajući u vidu odredbe člana 4 Uredbe kojima su propisani uslovi pod kojima se emisioni krediti mogu dodjeljivati postojećim postrojenjima. Komisija je takođe utvrdila tekst javnog poziva za dodjelu emisionih kredita za 2022. godinu na aukciji i odlučila da se javnim pozivom ponudi prodaja 600.000,00 t CO₂ eq po minimalnoj cijeni od 24 EUR/tCO₂.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma je 14. februara 2023. godine raspisalo javni poziv za dodjelu emisionih kredita za 2022. godinu. Na javni poziv prijavila se Elektroprivreda Crne Gore a.d. Nikšić, kao pravno lice koje upravlja stacionarnim postrojenjem koje obavlja aktivnosti odnosno djelatnosti koje emituju gasove sa efektom staklene bašte i ponudila kupovinu 385,657,33 t CO₂ eq po cijeni od 24 EUR/tCO₂, odnosno po ukupnoj cijeni od 9.255.775,87 eura. Komisija je na sjednici održanoj 27. februara 2023. godine utvrdila da je ponuđač kvalifikovan i da je ponuda za kupovinu emisionih kredita ispravna i donijela odluku o prodaji emisionih kredita jedinom ponuđaču po cijeni iz ponude.

Operater stacionarnog postrojenja Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić - Termoelektrana Pljevlja je u ponudi za kupovinu emisijih kredita podnio i zahtjev za dodjelu besplatnih emisijih kredita po osnovu plaćene akcize na ugalj i lokalne naknade vezane za eksploataciju uglja i proizvodnju električne energije, kao i dokaze o uplati iznosa od 5.340.368,28 eura za 2022. godinu. Komisija je odlučila da se operateru stacionarnog postrojenja Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić - Termoelektrana Pljevlja, u skladu sa odredbom člana 4 stav 2 Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte dodijele besplatni emisijih krediti po cijeni od 24 €/tCO₂. Po navedenom osnovu Elektroprivredi Crne Gore su dodijeljeni emisijih krediti u iznosu od 222,515,35 tCO₂eq (5.340.368,28€ /24€ = 222,515,35 tCO₂eq).

Nakon sprovedene javne aukcije prikupljena su sredstva u ukupnom iznosu od 9.255.775,87 eura, na koji je Fond za zaštitu životne sredine (Eko-fond), kao korisnik sredstava, dužan da plati porez na dobit od 15%, tako da je ukupan iznos sredstava kojima Eko-fond može raspolagati 7.867.409,00 eura.

Komisija je održala treću sjednicu 08.03.2023. godine, na kojoj je uz prisustvo predstavnika Eko-fonda, utvrđen predlog alokacije sredstava, u skladu sa Uredbom o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte. Komisija je opredijelila 4.100.000,00 eura odnosno 52,11% sredstava za podsticanje izgradnje obnovljivih izvora energije, 2.667.409,00 eura odnosno 33,91% sredstava za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine i 1.100.000,00 eura odnosno 13,98% sredstava za podsticanje inovacija u skladu sa Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore.

Predlog alokacije sredstava prikupljenih na osnovu kupovine emisijih kredita je nakon pribavljenih mišljenja Sekretarijata za zakonodavstvo i Ministarstva finansija dostavljen Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje. Odluka o alokaciji sredstava je usvojena na sjednici Vlade od 04. maja 2023. godine.

Zaključci i preporuke:

Smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte je jedna od obaveza države preuzetih Okvirnom konvencijom Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama i Pariskim sporazumom, kao i obaveza u procesu pristupanja Evropskoj uniji u skladu sa klimatskom politikom EU. U tom smislu smanjenje emisija ovih gasova iz oblasti energetike i industrije je od presudne važnosti za postizanje ciljeva ublažavanja posljedica klimatskih promjena. Trgovanje emisijama gasova sa efektom staklene bašte se pokazalo kao najefikasniji mehanizam za smanjenje emisija i postizanje klimatskih ciljeva. Pored navedenog, uspostavljanje funkcionalnog i stabilnog sistema trgovanja emisijama i određivanja cijene ugljenika je jedna od obaveza u procesu pristupanja Evropskoj uniji i važan dio *acquis communautaire* u oblasti klime.

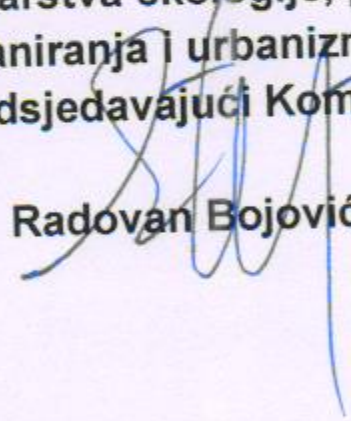
S obzirom da Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma intenzivno radi na izradi novog Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača, čije je usvajanje prema Programu rada Vlade Crne Gore planirano za IV kvartal tekuće godine, odmah po njegovom usvajanju potrebno je inicirati donošenje nove Uredbe o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje

se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte. Uredba treba da definiše nove ciljeve smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte, da uvaži nove okolnosti u smislu dodjele besplatnih emisionih kredita operaterima stacionarnih postrojenja i definiše kriterijume za njihovu dodjelu, da definiše period važenja dodijeljenih emisionih kredita i postupanje sa emisionim kreditima postrojenja koja su prestala sa radom, kao i minimalnu cijenu emisionih kredita, imajući u vidu uticaj na poslovanje subjekata u sistemu trgovanja emisijama, kao i na budžetske prihode države.

Podgorica, 23. jun 2023. godine

**sekretar Ministarstva ekologije, prostornog
planiranja i urbanizma
Predsjedavajući Komisije**

Radovan Bojović

Zahtjev za davanje saglasnosti za isplatu naknade za rad Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita

Vlada Crne Gore, na sjednici od 28. decembra 2022. godine, donijela je Odluku o obrazovanju Komisije za sprovođenje javne aukcije za dodjelu emisionih kredita (u daljem tekstu: Odluka), koja je objavljena u Službenom listu Crne Gore broj 151/22.

Prema navedenoj Odluci, zadatak Komisije ogleda se u tome da utvrdi listu operatera postrojenja prijavljenih u skladu sa javnim pozivom za dodjelu emisionih kredita koji raspisuje Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, utvrdi tekst javnog poziva koji sadrži broj emisionih kredita za dodjelu, dodijeli besplatne emisionih kredite u skladu sa Uredbom o aktivnostima odnosno djelatnostima koje emituju gasove sa efektom staklene bašte za koje se izdaje dozvola za emisiju gasova sa efektom staklene bašte, dodijeli emisione kredite iz stabilizacione rezerve, sprovede javnu aukciju i prodaju emisionih kredita postrojenjima na osnovu prijave operatera postrojenja, podnese izvještaj Vladi Crne Gore o sprovedenoj aukciji, broju prijavljenih operatera, iznosu dodijeljenih emisionih kredita putem besplatne dodjele, iznosu kupljenih emisionih kredita kao i prenosu kredita, kao i da pripremi Predlog alokacije sredstava prikupljenih na osnovu kupovine emisionih kredita.

Dalje, članom 7 predmetne Odluke, propisano je da predsjedavajućem, zamjeniku predsjedavajućeg, članovima i sekretaru Komisije pripada naknada za rad u skladu sa Odlukom o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada ("Službeni list CG", br. 26/12, 27/13, 44/22 i 78/22).

Važno je napomenuti da je zadatak i rad Komisije od značaja i za ispunjavanje završnih mjerila za poglavlje 27, posebno njegovog dijela koji se odnosi na politiku smanjivanja emisija sa efektom staklene bašte, pri čemu ispunjenost ove mjere direktno utiče na dinamiku pregovora u ovoj radnoj grupi, a samim tim i na cjelokupnu dinamiku pregovora za članstvo u EU. Takođe, Evropska komisija svake godine u redovnim godišnjim izvještajima ukazuje na neophodnost pune implementacije sistema trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte, što dodatno ukazuje na značaj rada ove Komisije.

Odredbama člana 2 Odluke o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada ("Službeni list CG", br. 26/12, 27/13, 44/22 i 78/22) propisano je da članu savjeta i komisija koje obrazuje Vlada pripada naknada i to za predsjednika do 70% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, a članovima do 50% prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini.

Uvažavajući trenutnu finansijsku situaciju, kao i potrebu za racionalizacijom budžetskih sredstava, predlažemo da se naknada za članove i sekretara Komisije, odobri u skladu sa dobijenim mišljenjem Ministarstva finansija broj 02-01-110/23-4448/1 od 01.06.2023. godine o raspoloživim sredstvima u budžetu Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u okviru aktivnosti upravljanje i administracija (programski kod 18 004 003 001) na izdatku 4127-ostale naknade u bruto iznosu 4.359,66 €.

U vezi sa prethodno navedenim, a imajući u vidu odredbe člana 26 stav 5 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Službeni list CG“ br.16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 42/18 i 34/19) i Odluke o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada ("Službeni list CG", br. 26/12, 27/13, 44/22 i 78/22), kao i složenost poslova koju Komisija obavlja, predlažemo da Vlada da saglasnost za isplatu

naknade za rad predsjedavajućeg, zamjenika predsjedavajućeg, članova i sekretara Komisije.

Podgorica, 23. jun 2023. godine

Predsjedavajući Komisije

**Sekretar Ministarstva ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma**

Radovan Bojović, s.r.

